

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

**SA EXAM
PAPERS**
SA EXAM
PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

GESKIEDENIS V2

NOVEMBER 2023

PUNTE: 150

TYD: 3 uur

GESKIEDENIS V2

10792A

X10

Hierdie vraestel bestaan uit 9 bladsye.
'n Addendum van 14 bladsye is binne die vraestel ingesluit.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit AFDELING A en AFDELING B, wat op die voorgeskrewe inhoudsraamwerk in die KABV-dokument gebaseer is.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

VRAAG 1: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA

VRAAG 2: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

VRAAG 3: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE, 1989 TOT DIE HEDE

AFDELING B: OPSTELVRAE

VRAAG 4: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA: DIE KRISIS VAN APARTHEID IN DIE 1980's

VRAAG 5: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

VRAAG 6: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE: DIE GEBEURE VAN 1989

2. AFDELING A bestaan uit DRIE brongebaseerde vrae. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.
3. AFDELING B bestaan uit DRIE opstelvrae.
4. Beantwoord DRIE vrae soos volg:
 - 4.1 Ten minste EEN moet 'n brongebaseerde vraag wees en ten minste EEN moet 'n opstelvraag wees.
 - 4.2 Die DERDE vraag kan óf 'n brongebaseerde vraag óf 'n opstelvraag wees.
5. Jy word aangeraai om ten minste EEN uur per vraag te spandeer.
6. In die beantwoording van die vrae moet jy jou kennis, vaardighede en insig gebruik.
7. Jy sal benadeel word deur die blote oorskryf van die bronne as antwoorde.
8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae nie, in hierdie AFDELING. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.

VRAAG 1: HOE HET DIE CONGRESS OF SOUTH AFRICAN TRADE UNIONS (COSATU) IN DIE 1980's OP DIE APARTHEIDSREGERING SE ARBEIDSHERVORMINGS GEREAGEER?

Bestudeer Bron 1A, 1B, 1C en 1D en beantwoord die vrae wat volg.

- 1.1 Bestudeer Bron 1A.
- 1.1.1 Waarom, volgens die bron, het die nuutgestigte COSATU gedreig om 'n nasionale staking uit te roep? (1 x 1) (1)
- 1.1.2 Verduidelik waarom jy dink dat COSATU die disinvesteringveldtog teen die apartheidsregering ondersteun het. (1 x 2) (2)
- 1.1.3 Definieer die term *nasionalisering* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)
- 1.1.4 Wat word deur die stelling, 'dat dit [COSATU] tot een-persoon-eenstem in 'n verenigde Suid-Afrika verbind is', in die konteks van sy rol as 'n arbeidsbeweging geïmpliseer? (2 x 2) (4)
- 1.2 Raadpleeg Bron 1B.
- 1.2.1 Waarom, dink jy, is hierdie plakkaat geskep? (2 x 2) (4)
- 1.2.2 Identifiseer bewyse in die bron wat aandui dat hierdie 'n COSATU-plakkaat was. (1 x 2) (2)
- 1.2.3 Lewer kommentaar op die beperkings van hierdie bron vir 'n navorser wat COSATU se reaksie op die Wysigingswet op Arbeidsverhoudinge bestudeer. (2 x 2) (4)
- 1.3 Gebruik Bron 1C.
- 1.3.1 Haal bewyse uit die bron aan wat daarop sinspeel dat anti-apartheidsgroepe negatief deur die noodtoestand beïnvloed is. (1 x 2) (2)
- 1.3.2 Noem die TWEE radikale organisasies wat vir die polisie 'n groter bron van kommer was, volgens Johan van der Merwe. (2 x 1) (2)
- 1.3.3 Waarom, dink jy, het die regering COSATU verbied om veldtogte vir die ontbanning van die ANC en die vrylating van politieke gevangenes te loods? (1 x 2) (2)
- 1.3.4 Verduidelik die konsep *sanksies* in die konteks van COSATU se posisie om weerstand te bied teen die apartheidsregering. (1 x 2) (2)

- 1.4 Raadpleeg Bron 1D.
- 1.4.1 Wat, volgens die bron, was die TWEE uitdagings waarop COSATU se spesiale kongres op 14 Mei 1988 moes reageer? (2 x 1) (2)
- 1.4.2 Maak 'n lys van DRIE maniere uit die bron wat toon hoe die Wysigingswet op Arbeidsverhoudinge werkers en hulle unies sou beïnvloed. (1 x 3) (3)
- 1.4.3 Verduidelik die betekenis van die stelling, COSATU is die 'reg (ontsê) om op die nasionale politieke terrein te werk', in die konteks van beperkings wat deur die regering afgedwing is. (1 x 2) (2)
- 1.4.4 Lewer kommentaar op wat geïmpliseer word met die woorde dat 'COSATU nie sonder 'n stryd sal opgee nie', in die konteks van die dreigement wat deur die apartheidsregering daargestel is. (2 x 2) (4)
- 1.5 Verwys na Bron 1B en 1D. Verduidelik hoe die inligting in Bron 1B die bewyse in Bron 1D met betrekking tot COSATU se reaksie op die Wysigingswet op Arbeidsverhoudinge ondersteun. (2 x 2) (4)
- 1.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om te verduidelik hoe COSATU in die 1980's op die apartheidsregering se arbeidshervormings gereageer het. (8)

[50]

VRAAG 2:. HOE HET DIE WAARHEIDS-EN-VERSOENINGSKOMMISSIE (WVK) LEIERS VAN DIE APARTHEIDSREGERING BLOOTGELÉ VIR GROWWE MENSEREGTESKENDINGS WAT TUSSEN 1960 EN 1994 GEPLEEG IS?

Bestudeer Bron 2A, 2B, 2C en 2D en beantwoord die vrae wat volg.

2.1 Gebruik Bron 2A.

- 2.1.1 Waarom, volgens die bron, het die Nasionale Party die idee van 'n Waarheids-en-Versoeningskommissie (WVK) ondersteun? (1 x 2) (2)
- 2.1.2 Definieer die term *amnestie* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)
- 2.1.3 Waarom, dink jy, het swart Suid-Afrikaners verduidelikings van oortreders geëis, en nie net onthullings deur die Nasionale Party nie? (1 x 2) (2)
- 2.1.4 Verduidelik die implikasie van die Minister van Justisie, Dullah Omar, se stelling oor die WVK: '... om Suid-Afrikaners in staat te stel om ... met die verlede vrede te maak en om die saak van versoening te bevorder'. (2 x 2) (4)
- 2.1.5 Wat, volgens die bron, was die menings van die volgende oor die toestaan van algemene amnestie deur die WVK?
- (a) De Klerk (1 x 1) (1)
- (b) ANC (1 x 1) (1)

2.2 Bestudeer Bron 2B.

- 2.2.1 Haal DRIE bewyse uit die bron aan wat daarop sinspeel dat Botha se regering in die laat 1970's die 'gebied van kriminele wangedrag' betree het. (3 x 1) (3)
- 2.2.2 Verduidelik die term *derde mag* in die konteks van die apartheidsregering se manier waarop die ANC hanteer is. (1 x 2) (2)
- 2.2.3 Lewer kommentaar op waarom jy dink De Klerk het nie opgetree na die bewerings wat deur Generaal Steyn oor derdemag-aktiwiteite gemaak is nie. (2 x 2) (4)
- 2.2.4 Wie, volgens die bron, was betrokke by die bombardering van Khotso House? (1 x 1) (1)

- 2.3 Lees Bron 2C.
- 2.3.1 Verduidelik die belangrikheid van die frase, 'UITEINDELIK, 'N GROTE!', in die konteks van die amnestieproses. (1 x 2) (2)
- 2.3.2 Wat is die implikasie van TUTU se woorde, 'JY MOES DIÉ GESIEN HET WAT WEGGEKOM HET ...', ten opsigte van die WVK-proses? (2 x 2) (4)
- 2.4 Raadpleeg Bron 2D.
- 2.4.1 Wat, volgens die bron, was T Leon se siening oor hoe die Nasionale Party sy voetsoldate behandel het? (1 x 2) (2)
- 2.4.2 Waarom, volgens die bron, het P Erasmus genoem dat, '... ek daardie ou woede nog so warm soos altyd in my binneste gevoel brand (het)', met betrekking tot die vergaderings tussen oud-ministers, generaals en die Staatsveiligheidsraad oor hoe om teen die WVK op te tree? (1 x 2) (2)
- 2.4.3 Lewer kommentaar op waarom die voetsoldate gevoel het dat die leierskap van die regerende party deur wie hulle aangestel is, hulle weggegooi het. (1 x 2) (2)
- 2.4.4 Waarom sou 'n geskiedkundige hierdie bron as betroubaar beskou wanneer die aanspreeklikheid van die Nasionale Party-leierskap teenoor die WVK-prosesse nagevors word? (2 x 2) (4)
- 2.5 Verwys na Bron 2C en 2D. Verduidelik hoe die inligting in Bron 2C die bewyse in Bron 2D ondersteun met betrekking tot hoe die leierskap van die apartheidsregering gedurende die WVK-verhore aanspreeklikheid vermy het. (2 x 2) (4)
- 2.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om te verduidelik hoe die Waarheids-en-Versoeningskommissie (WVK) die leiers van die apartheidsregering blootgelê het vir growwe menseregteskendings wat tussen 1960 en 1994 gepleeg is. (8) [50]